

Dosarul nr. 3ra-941/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Sanduța)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ion Druță
Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Bolocan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, obligarea recalculării pensiei și achitarea diferenței de plăți,

împotriva deciziei din 05 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 14 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La data de 07 august 2018 Sergiu Bolocan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, obligarea recalculării pensiei și achitarea diferenței de plăți.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a activat în cadrul Poliției în perioada 16 decembrie 1991 – 20 noiembrie 2009.

În temeiul ordinului nr. 460ef din 20 noiembrie 2009, serviciul în poliție și contractul individual de muncă au încetat, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI. La eliberarea din serviciu, a fost calculată o vechime în muncă de 20 ani, 1 lună și 13 zile, și pensia în mărime de 50% din mărimea soldei. De asemenea, la calcularea vechimii în muncă cu beneficii, nu a fost luată în considerare perioada de activitate în izolator de detenție, deoarece reclamantul a activat în perioada 01 august 1994 – 17 mai 1999 - polițist de pază și escortă a CPR Fălești.

La data de 20 martie 2018 Ministerul Afacerilor Interne a emis ordinul nr. 96 în temeiul căruia au fost recunoscute unele înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor

categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI, unde era indicat că sunt avantaje la recalcularea vechimii în muncă cu avantaje pentru perioada activității în Batalionul Serviciului Pază și Escortă, 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

La data de 21 aprilie 2018, Inspectoratul de Poliție Fălești a eliberat certificatul nr. 4013 prin care a fost stabilită vechimea în muncă de 24 ani, 9 luni și 29 zile, cu înlesnirile pentru perioada activității în Batalionul Serviciului Pază și Escortă, 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

De asemenea, a mai indicat reclamantul, că prin stabilirea vechimii în muncă de 24 ani, 9 luni și 29 zile, se modifică și mărimea pensiei care trebuia încasată, care prevede că pentru persoanele care au o vechime de cel puțin ani și 6 luni, se va stabili mărimea pensiei de 50% din suma soldei, iar pentru fiecare an ce depășește această perioadă, urmează a fi adăugate 3% din mărimea soldei fără a depăși 75%.

Astfel, a indicat reclamantul că, are dreptul să beneficieze de pensie în mărime de 62% din suma soldei și nu 50% cum a fost calculat anterior.

Reclamantul a mai indicat că la 04 iunie 2018 a prezentat aceste informații Casei Naționale de Asigurări Sociale, pentru recalcularea pensiei independentă de vechimea în muncă majorată și achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită anterior, începând cu 20 noiembrie 2009 până în prezent. Iar, la 26 iunie 2018 a recepționat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale prin care a fost informat că nu există temei pentru recalcularea pensiei.

A solicitat reclamantul recunoașterea ilegală a răspunsului nr. B1229/18 din 18 iunie 2018 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale, obligarea recalculării pensiei cu stabilirea pensiei în cuantum de 62% începând cu 20 noiembrie 2009.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediu Centru a fost admisă acțiunea depusă de Sergiu Bolocan, a fost constatat ca fiind neîntemeiat răspunsul emis de Casa Națională de Asigurări Sociale nr.B-1229/18 din 18.06.2018, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze mărimea pensiei în cuantum de 62% din suma soldei, începând cu 20 noiembrie 2009 și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară începând cu 20 noiembrie 2009.

La data de 10 ianuarie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 05 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea soluției sale, instanța de apel a aplicat prevederile art. 1 alin. (2), 3 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, art. 13 lit. a), art. 14 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, pct. 7 lit. b), pct. 8 lit. a), d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire

și plată a indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar. Astfel, a conchis instanța de apel că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoană să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr. 21 februarie 1999 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Bazându-se pe normele de drept enumerate, instanța de apel a ajuns la concluzia că prima instanță just a constatat ca fiind neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1229/18 din 18 iunie 2018, deoarece conform datelor prezentate de reclamant acestuia i-a fost calculată greșit vechimea în muncă când a activat ca polițist de pază și escortă a CPR Fălești, aceasta a fost calculată cu o lună vechime în muncă egală cu o lună de serviciu, dar conform prevederilor legale menționate mai sus, vechimea în muncă pentru acest gen de funcții se calculează 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Dat fiind faptul că se va recalcula vechimea în muncă, Colegiul instanței de apel a concluzionat că instanța de fond just a conchis că, se modifică mărimea pensiei în cuantum de 62% din suma soldei, pentru o vechime în muncă de 20 de ani - 50 procente, iar pentru cei pensionați la limită de vârstă sau de motive de boală - 55 procente din sumele respective ale soldei; pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - 3 procente din sumele respective ale soldei, deoarece vechimea în muncă pentru reclamant este de 24 ani, 9 luni și 29 zile, corespunzător mărimea pensiei va fi de 62% din suma soldei.

În același timp, prima instanță just a reținut că, recalcularea urmează să înceapă cu 20 noiembrie 2009, deoarece din această dată reclamantul Bolocan Sergiu, a obținut dreptul de a primi pensie, dat fiind faptul că eroarea de calculare se datorează organelor care au stabilit sau care plătesc pensia. La calcularea vechimii în muncă de către organul competent nu s-a ținut cont de perioadele care se calculează cu privilegiu, drept urmare reclamantului nu îi pot fi atinse drepturile din cauza acestei erori a autorității publice.

Or, din sensul dispozițiilor art. 54 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rîndurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Din sensul normelor legale enunțate, se va avea în vedere că, în cazul în care, persoana nu a primit la timp suma cuvenită a pensiei din vina organului care a stabilit pensia, persoana respectivă are dreptul de a pretinde la achitarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă, fără limită de timp.

Conform prevederilor art. 48 al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne (în vigoare de la data de 01 ianuarie 2017), pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Astfel, începând cu data de 01 ianuarie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a preluat atribuțiile de stabilire și plată a pensiilor persoanelor din trupele organelor afacerilor interne, fiind astfel, unica instituție abilitată cu competența de achitare a pensiilor și alocațiilor lunare persoanelor din trupele organelor afacerilor interne.

Conform pct. (1) - (4) ale Hotărârii Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016 cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat transmit Casei Naționale de Asigurări Sociale, până la 30 iunie 2017, conform graficului stabilit de către Casa Națională de Asigurări Sociale, documentele și informația, în format electronic, privind stabilirea pensiilor, alocațiilor lunare de stat, alocațiilor lunare nominale pentru merite deosebite față de stat ale beneficiarilor de pensii, stabilite până la 31 decembrie 2016. Instituțiile menționate la pct. 1 al hotărârii respective prezintă Casei Naționale de Asigurări Sociale listele beneficiarilor de pensii și prestații sociale, pe suport de hârtie și în format electronic, în mărimile stabilite până la 31 decembrie 2016. Casa Națională de Asigurări Sociale va efectua plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 1 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile menționate la pct. 1. Datoriile acumulate la plata pensiilor și prestațiilor sociale către beneficiari la data de 1 ianuarie 2017 vor fi achitate din contul transferurilor de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Ca urmare, instanța de apel a constatat că cerințele reclamantului privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze pensia, sunt întemeiate, or, după operarea modificărilor la legislația în domeniu, unica instituție abilitată cu competența dată, este Casa Națională de Asigurări Sociale. Or, prin Hotărârea Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016, executivul a stabilit în mod cert și expres că, Casa Națională de Asigurări Sociale va efectua plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 1 ianuarie 2017, stabilind inclusiv și faptul că, datoriile acumulate la plata pensiilor și prestațiilor sociale către beneficiari la data de 1 ianuarie 2017 vor fi achitate din contul transferurilor de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat.

La data de 11 iunie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs nemotivat și la 01 iulie 2019 a depus cerere de recurs motivat, împotriva deciziei

instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii.

În motivarea recursului a indicat că sunt eronate concluziile instanțelor ierarhic inferioare privind temeinicia pretențiilor intimatului, deoarece la baza admiterii acțiunii intimatului au pus certificatul nr. 4013 din 21 aprilie 2018, întocmit de Inspectoratul de Poliție Fălești.

Analizând conținutul certificatului nr. 4013 din 21 aprilie 2018 s-a constatat că acesta este bazat în ceea ce privește calcularea vechimii în muncă cu avantaje 1: 2 a perioadei de la 01 august 1994- 17 mai 1999, în temeiul Ordinului nr. 96 din 20 martie 2018 emis de către Ministerul Afacerilor Interne „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”. Însă acest ordin nu poate produce efecte juridice deoarece contravine actelor normative în vigoare.

A menționat că sunt neîntemeiate pretențiile intimatului în vederea obligării pârâtului la recalcularea pensiei, deoarece certificatul nr. 4013 din 21 aprilie 2018 eliberat de către Inspectoratul de Poliție Fălești, prin care intimatului i s-a calculat perioadele de referință cu înlesniri 1:2, urma de către instanțele de judecată să fie apreciat critic, deoarece reprezintă un act lovit de nulitate, pe motiv că contravine Hotărârii Guvernului nr. 78/1994.

A susținut că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu s-au pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

La data de 07 august 2019, Sergiu Bolocan, reprezentat de avocatul Larisa Ocerednaia, a depus referință prin care a solicitat declararea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind inadmisibil.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost inițiat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 05 iunie 2019, iar la data de 11 iunie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat.

Astfel, cererea de recurs depusă la data de 11 iunie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ion Druță

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru